

Ομιλία περιφερειακού συμβούλου **Γιάννη Κυριακάκη**
(Ανυπόταχτη Κρήτη) στη συνεδρίαση του Π.Σ. για το
χωροταξικό σχεδιασμό (10-11-2015)

Ακούσαμε πολλές φορές σήμερα ότι τον τελικό λόγο για το Χωροταξικό της Κρήτης τον έχει το Υπουργείο. Καταλαβαίνουμε βέβαια ότι η επικείμενη αναθεώρηση γίνεται υπό το βάρος τριών μνημονίων, με τους υπουργούς να μαινοβγαίνουν στο Χίλτον για να πάρουν εντολές από το κουαρτέτο μπορούμε να αντιληφθούμε όλοι σε ποια κατεύθυνση θα είναι η επικείμενη αναθεώρηση. Παρ' όλα αυτά έχει μεγάλη σημασία και η δική μας γνωμοδότηση.

Το χωροταξικό που εμείς σήμερα συζητάμε είναι το χωροταξικό για τους πολλούς, για τους κοινούς θνητούς. Η ελίτ, η οικονομική ολιγαρχία διαθέτει τα δικά της χωροταξικά εργαλεία. Τα λεγόμενα Ειδικά Χωροταξικά, που είναι ουσιαστικά Ιδιωτικά Χωροταξικά με τα οποία χωροθετεί ο ίδιος ο μεγαλοεπενδυτής όπως τραβά η όρεξή του (ειδικό χωροταξικό για τον τουρισμό, τις ΑΠΕκλπ). Το κέρδος του μεγαλοεπενδυτή βαφτίζεται εθνικός στόχος και με το νόμο περί φαστ τρακ επενδύσεων αντί να προσαρμόζεται το επενδυτικό σχέδιο στη νομοθεσία προσαρμόζεται η νομοθεσία στο επενδυτικό σχέδιο.

Αν κάτι πρέπει να έχει η σημερινή απόφαση του ΠΣ είναι το αίτημα για κατάργηση των ειδικών χωροταξικών που εξυπηρετούν τις λεγόμενες στρατηγικές επενδύσεις κι εξυπηρετούν με προκλητικό τρόπο το μεγάλο κεφάλαιο.

Το κυρίαρχο ζήτημα τόσο στο κείμενο της μελετητικής ομάδας όσο και στην εισήγηση της Περιφέρειας είναι το "ενεργειακό" της Κρήτης. Χαρακτηριστικό είναι ότι στην εισήγηση της Περιφέρειας, 6 από τις 18 σελίδες, αναφέρονται στα ενεργειακά. Αν σκεφτούμε τι έχει ήδη εγκατασταθεί και τι προβλέπεται να γίνει.....τρομάζει κανείς.

Γίνεται λόγος για τα πετρέλαια στη νότια Κρήτη, τα 9 οικόπεδα και τα σχέδια για πλατφόρμες άντλησης απέναντι από τις ακτές και πρόβλεψη για υποδομές υποστήριξης π.χ. στο Τυμπάκι.

Αγωγός φυσικού αερίου που θα έρχεται από το Ισραήλ θα διέρχεται από την Κρήτη και θα συνεχίζει στην ηπειρωτική Ελλάδα, με τον οποίο θα συνδεθούν και τα εγχώρια κοιτάσματα αν και όταν αξιοποιηθούν.

Νέα εργοστάσια παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος με φυσικό αέριο στον Αθρινόλακο και στην Κορακιά, όπου προβλέπονται και δεξαμενές φυσικού αερίου. Όσο για το Μαράθι αυτό φαίνεται ότι μπήκε για να βγει και να δώσει την αίσθηση στην τοπική κοινωνία ότι "γλυτώσαμε" τα χειρότερα.

Τα εργοστάσια σε Ξυλοκαμάρα και Λινοπεράματα δεν κλείνουν παρά τις θηριώδεις επενδύσεις που γίνονται στο όνομα του κλεισίματος τους.

Είτε με τις οκτώ περιοχές χωροθέτησης ΑΠΕ στη εισήγηση της μελετητικής ομάδας είτε με τους "αυστηρότερους" όρους της εισήγησης της Περιφέρειας προβλέπεται η παραγωγή ρεύματος από αιολικά πάρκα δυο και τρεις φορές πάνω από τις ενεργειακές ανάγκες της Κρήτης, αν και ήδη η συμμετοχή τους είναι 24% στην ηλεκτροδότηση του νησιού. Χώρια οι αιτήσεις ΤΕΡΝΑ και Κοπελουζου που σχεδιάζουν να εγκαταστήσουν εκατοντάδες ανεμογεννήτριες σε δεκάδες βουνοκορφές σε όλους σχεδόν τους δήμους του

νησιού.

Προτείνονται υβριδικά, παραγωγή ρεύματος από βιομάζα, έχουν ήδη πάρει έγκριση και ηλιοθερμικοί σταθμοί στην Ανατολική Κρήτη.

Μπορείτε να μου πείτε τι θα το κάνουμε τόσο ρεύμα; Την Κρήτη ή την Κίνα θα ηλεκτροδοτήσουμε; Αυτός είναι ακριβώς ο λόγος που προτείνεται το καλώδιο διασύνδεσης με την ηπειρωτική Ελλάδα. Είμαστε κατηγορηματικά αντίθετοι, σε αυτή τη φάση, γιατί είναι ο δούρειος ίππος για τη μετατροπή της Κρήτης σε γεννήτρια που θα παράγει πολλαπλάσιο ρεύμα από τις ανάγκες του νησιού, δούρειος ίππος για την συνολική αλλαγή της φυσιογνωμίας της Κρήτης όπως την ξέραμε μέχρι σήμερα.

Πρόκειται για μεγαλομανή σχέδια που πιθανά να εμπλέξουν την Κρήτη σε γεωπολιτικούς ανταγωνισμούς μεγάλων ιμπεριαλιστικών δυνάμεων που όπως έχουν δείξει δεν έχουν κανένα δισταγμό να αιματοκυλήσουν λαούς για να αρπάξουν τις πλουτοπαραγωγικές τους πηγές.

Για όλα τα παραπάνω θεωρώ ότι η επερχόμενη συζήτηση στο ΠΣ για τον ενεργειακό σχεδιασμό της Κρήτης ίσως να είναι πιο σοβαρή κι από τη σημερινή για το χωροταξικό.

Η μελετητική ομάδα ασκεί μια κριτική - όπως και πολλοί από εμάς - στο μοντέλο του μαζικού τουρισμού και για τη ζημιά που έχει κάνει στο περιβάλλον, στο τοπίο κλπ Ως εδώ θα μπορούσε κάποιος καλοπροαίρετος να συμφωνήσει. Αλλά δεν πρέπει να μας διαφεύγει το εξής: η στρατηγική του τουριστικού κεφαλαίου και του κράτους μετατοπίζεται από το μαζικό τουρισμό στις επενδύσεις προσέλκυσης τουριστών υψηλών εισοδημάτων, σε επενδύσεις "ολοκληρωμένης τουριστικής ανάπτυξης", με τουριστικά χωριά, παραθεριστικές κατοικίες, μαρίνες, γήπεδα γκολφ, συνεδριακά κέντρα κλπ Το νησί μας έχει υποστεί κακοποίηση τα προηγούμενα χρόνια από την τουριστική ανάπτυξη στο πλαίσιο της μικροκαταπάτησης και μικροϋφαρπαγής αλλά εξακολουθεί να έχει πολλές ανέγγιχτες περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλλους. Η κατασκευή ολοκληρωμένων τουριστικών αναπτύξεων και παραθεριστικών κατοικιών θα σημάνει ανεπανόρθωτη καταστροφή σε περιοχές που σήμερα είναι παρθένες και τότε η Χερσόνησος ή ο Πλατανιάς θα μοιάζουν με οικολογικούς παραδείσους μπροστά σε αυτό που πρόκειται να συμβεί.

Η πολιτική κατεύθυνση της ΕΕ, που υιοθετεί και η Περιφέρεια για τον πρωτογενή τομέα είναι η εξωστρέφεια και ο εξαγωγικός προσανατολισμός. Αυτή η στρατηγική αφορά και ευνοεί μόνο μια μικρή μερίδα μεγαλοαγοτών και εξαγωγέων ενώ η μεγάλη πλειοψηφία δεν θα μπορέσει να επιβιώσει και οδηγείται στην εξόντωση από την ΚΑΠ και τα νέα φορολογικά μέτρα. Η δική μας πρόταση - το θέμα έθεσε με πολύ εύστοχο τρόπο στη διαβούλευση και το ΓΕΩΤΕΕ - βρίσκεται στον αντίποδα αυτής της στρατηγικής και προκρίνει το στόχο της διατροφικής αυτάρκειας με παραγωγή φθηνών, ποιοτικών αγροτικών προϊόντων για την κάλυψη των διατροφικών αναγκών των 600 και πλέον χιλιάδων κατοίκων του νησιού, των εκατομμυρίων τουριστών που το επισκέπτονται, των 10 εκατομμυρίων κατοίκων της χώρας και οι όποιες εξαγωγές θα αφορούν μόνο το περίσσειμα της παραγωγής (πχ ελαιόλαδο).

Ζούμε σε ένα νησί που για χιλιάδες χρόνια παρήγαγε δημητριακά, σταφίδες, κρασί, λάδι, εσπεριδοειδή και πολλά άλλα. Χρειάστηκαν μόνο 34 χρόνια ένταξης στην ΕΕ για να αφανιστεί η ντόπια παραγωγή στο όνομα της ελευθερίας του εμπορίου και του ελεύθερου ανταγωνισμού.

Στο χωροταξικό δεν υπάρχει οριοθέτηση της γης, δεν προστατεύεται η γη υψηλής παραγωγικότητας. Αντίθετα υπάρχουν αναφορές στα θερμοκήπια που κατακρίνονται ως εντατική γεωργία και στα υποτροπικά που καταναλώνουν πολύ νερό (και προφανώς το στερούν από τα υβριδικά και την παραγωγή ρεύματος...)

Μια σύντομη αναφορά θα ήθελα να κάνω και στο ζήτημα της νότιας Κρήτης. Ο νότος είναι αφημένος στην τύχη του. Αποτελεί την πίσω αυλή της Κρήτης. Ανάπτυξη του δεν σημαίνει μόνο ή κυρίως κατασκευή δρόμων. Σημαίνει πρωτίστως κατασκευή βασικών υποδομών π.χ. βιολογικών καθαρισμών. Σημαίνει

αναβάθμιση των λιμανιών κι όχι μετατροπή τους σε λιμάνια για εμπορευματοκιβώτια ή υποστήριξης πιθανής εξόρυξης πετρελαίων. Σημαίνει τόνωση της παραγωγικής δραστηριότητας κι όχι ανατροπή του παραγωγικού μοντέλου που λίγο ως πολύ προτείνει η μελετητική ομάδα για την περιοχή της Μεσαράς και της Ιεράπετρας.

Εμείς πιστεύουμε ότι το χωροταξικό που προτείνεται πρέπει να καταψηφιστεί και να ξεκινήσει μια νέα πραγματική, λαϊκή διαβούλευση ΑΠΟ ΤΑ ΚΑΤΩ. Με ενημέρωση των τοπικών κοινωνιών κι όχι με μια συνάντηση σε κάθε νομό για ενημέρωση των δημάρχων και των υπηρεσιών των δήμων.

Οι τοπικές κοινωνίες μπορούν να αποφασίσουν για τις ζωές τους και το μέλλον τους. Δεν αμφισβητώ την επιστημονική γνώση της μελετητικής ομάδας αλλά θεωρώ ότι είναι κοινωνικά πιο αποτελεσματική η χωροθέτηση από τα κάτω με ουσιαστική γνώση του τόπου στον οποίο κάποιος χωροθετεί. Πολύ σωστά αναρωτήθηκε ο δήμαρχος Βιάννου, “ποιον ρωτήσατε για τη Βιάννο”;

Αν αυτό που λέω σας φαίνεται ακραίο ή ουτοπικό κάντε ένα κόπο να διαβάσετε τα εξαιρετικά κείμενα που έχουν καταθέσει στη διαβούλευση το Παγκρήτιο δίκτυο κατά των ΒΑΠΕ, η επιτροπή φορέων του Τυμπακίου, η συνέλευση χωριών στην Πρίνα Λασιθίου, το ΤΕΕ Ανατολικής Κρήτης, το ΓΕΩΤΕΕ, η Οικολογική Παρέμβαση Ηρακλείου και κάποια δημοτικά συμβούλια, όπως για παράδειγμα Κανδάνου-Σελίνου.

Συναδέλφισσες και συνάδελφοι

έχουμε ιστορική ευθύνη για το τι θα ψηφίσουμε απόψε. Γιατί εμείς έχουμε εκλεγεί για 5 χρόνια και ίσως πάρουμε αποφάσεις που μπορεί να αλλάξουν τη φυσιογνωμία και το χαρακτήρα του νησιού μας για δεκαετίες ολόκληρες ή ακόμη οριστικά και αμετάκλητα. Δεν έχουμε δικαίωμα να το κάνουμε. Η Ανυπόταχτη Κρήτη καταψηφίζει την αναθεώρηση του Χωροταξικού της Κρήτης.